

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 26 mars 1895, kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående användandet af riksbankens vinst för år 1894.

I fråga om användandet af riksbankens vinst för år 1894, hvilken vinst uppgår till kr. 2,603,187: 21, har Kongl. Maj:t enligt statsverkspropositionen framställt det förslag, att hela denna vinst, i rundt tal 2,600,000 kronor, måtte öfverlemnas till statsverket till utbetalning vid den tidpunkt under år 1896, Riksdagen bestämde.

Från bankofullmäktige, hvilkas yttrande begärts, har utskottet fått mottaga följande uttalande i ämnet, afgifvet den 21 sistlidne februari:

»Fullmäktige få härmed enligt utskottets anmodan afgifva yttrande i fråga om användningen af riksbankens vinst för år 1894.

Vid förlidets års riksdag yttrade fullmäktige beträffande riksbankens vinst för år 1893 följande:

»Under de senare åren har i regeln beträffande användningen af riksbankens vinst tillämpats den grundsatsen, att ungefär hälften anvisats åt statsverket och återstoden tillgodoförts riksbanken, dock med de undantag, att för hvarterdera af åren 1885 och 1887 riksbanken fått behålla hela sin vinst, men vinsten för 1892 i sin helhet skall komma stats-

verket till godo. Riksbankens fonder uppgingo vid 1893 års slut till kronor 59,119,919: 67
och utgjorde häraf:

grundfonden.....	kr. 50,000,000: —
reservfonden.....	» 5,000,000: —
de reserverade medlen	» 4,119,919: 67
	<hr/>
	kronor 59,119,919: 67.

Detta belopp kan utan tvifvel anses tillräckligt för riksbankens eget behof, äfven med hänsyn till den ökning i förlagen för afdelningskontoren, som på senare tiden ifrågakommit. Såsom fullmäktige meddelat i det utlåtande, hvilket afgifvits den 22 sistlidne februari beträffande inrättande af nya afdelningskontor, hade från och med år 1890 till kontoren i landsorten användts ett belopp af 8,650,000 kronor utöfver förut till ändamålet disponerade medel, och efter detta utlåtandes afgifvande hafva tillkommit kronor 1,150,000: —, i följd hvaraf förlagen till afdelningskontoren nu uppgå till sammanlagdt 42,975,000 kronor.

, Något hinder för anvisande af riksbankens hela vinst för år 1893 åt statsverket finna det oaktadt fullmäktige icke möta, dock under förutsättning att ej, genom en allt för hastig ökning af afdelningskontorens antal under den närmaste framtiden, större kraf på ökade förslag till dessa — hvilka under nuvarande förhållanden naturligtvis till en icke oväsentlig del måste bestridas af riksbankens fonder — göra sig gällande.»

Under meddelande af den upplysning, att, sedan nyssnämnda sifferuppgifter lemnades, riksbankens reserverade medel enligt sammandraget öfver bankens ställning för den 31 sistlidne januari befinnas uppgå till kronor 4,509,893: 47 och att de till afdelningskontoren för lånerörelsen anvisade medel för närvarande belöpa sig till 44,325,000 kronor, få fullmäktige förklara, att hvad som ofvan anförts angående 1893 års bankovinst synes fullmäktige hafva tillämplighet äfven i fråga om användningen af bankens vinst för år 1894, jemväl för den händelse att upprättande af ett nytt afdelningskontor af riksbanken skulle beslutas vid innevarande riksmöte.»

Bankoutskottet tvekar icke att under för handen varande förhållanden tillstyrka Riksdagen att till statsverket anvisa allra största delen af riksbankens vinst för år 1894, men, då det synes utskottet oegentligt att

år efter år beröfva riksbanken hela dess vinst, under det att den regel eljest plägar iakttagas, att låta bolag och andra affärsinstitutioner behålla någon del af sin intjenta vinst, hvilket särskildt är lagstadgadt i fråga om aktiebolag, finner utskottet det vara i sin ordning att åtminstone ett belopp, motsvarande ungefär tio procent af bankovinsten, reserveras för riksbanken. Med tillämpning af denna åsigt hemställer utskottet,

1:o

att af riksbankens för år 1894 bokförda vinst ett belopp af 2,340,000 kronor må öfverlemnas till statsverket och återstoden, eller 263,187 kronor 21 öre, för riksbanken bibehållas.

Derjemte, och i likhet med hvad under senare tider pläгат bestämmas med afseende på utbetalningen till statsverket af hvad åt detsamma af bankovinstmedlen anvisats, hemställer utskottet,

2:o

att statsverkets andel af bankovinsten för 1894 skall af fullmäktige i riksbanken tillhandahållas statskontoret och utgå med en fjerdedel under hvarje af månaderna januari, april, juli och oktober år 1896.

Stockholm den 26 mars 1895.

På bankoutskottets vägnar:

O. R. THEMPTANDER.

Reservation

vid *punkten 1:o*:

af herrar grefve *Spens, Cederberg, Sanne, Falk, Ekdahl* och *Rettig*, som inom utskottet biträdt det af Kongl. Maj:ts afgifna och af bankofullmäktige understödda förslag och därför ansett, att utskottets hemställan i denna punkt skulle affattas sålunda:

1:o

att af riksbankens för år 1894 bokförda vinst ett belopp af 2,600,000 kronor må öfverlemnas till statsverket och återstoden, eller 3,187 kronor 21 öre, för riksbanken bibehållas.

Herrar grefve *Hamilton, Jansson* och *Sjö* hafva ej deltagit i behandlingen inom utskottet af detta ärende.
